

Sygn. I C 358/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa C. K. i J. L.

przeciwko Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T.

o uchylenie i stwierdzenie nieważności uchwał

1. oddała powództwo;
2. zasądza od każdego z powodów na rzecz pozwanej po 188,50 zł (sto osiemdziesiąt osiem złotych 50/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt I C 358/15

UZASADNIENIE

Powodowie – C. K. i J. L. wniesli o ustalenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T. z dnia 28 września 2015 r. w zakresie powołania E. O. w skład Rady Nadzorczej tej spółdzielni. Na uzasadnienie wskazali, że ww uchwałą E. O. została powołana w skład Rady Nadzorczej tej spółdzielni. (...) (...) B. z siedzibą w T. prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie sprzedaży detalicznej prowadzonej w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych na obszarze swojego działania, w tym w T.. Taką samą działalność prowadzi E. O., czemu nie zaprzecza. Przepis art. 56 § 3 Prawa spółdzielczego i postanowienia § 43ust. 3 statutu pozwanej zakazują członkom Rady Nadzorczej spółdzielni zajmowania się interesami konkurencyjnymi wobec tej spółdzielni. Nie budzi wątpliwości, że prowadzenie sklepu z podobnym, a nawet identycznym asortymentem na obszarze działalności spółdzielni stanowi naruszenie tego zakazu. Uchwała o powołaniu w skład rady nadzorczej spółdzielni osoby prowadzącej działalność gospodarczą konkurencyjną wobec działalności spółdzielni jest zatem nieważna, co uzasadnia wnioski pozwu.

W toku postępowania powodowie rozszerzyli powództwo i zażądali dodatkowo ustalenia nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T. z dnia 18 czerwca 2014 r. w zakresie stwierdzenia wyboru E. O. do Rady Nadzorczej spółdzielni oraz ustalenia nieważności uchwały (...) Nadzwyczajnego Walnego

Zgromadzenia Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T. z dnia 28 września 2015 r. w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej E. O..

Pozwana - Gminna Spółdzielnia (...) B. z siedzibą w T. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała przy tym, że uchwała o treści wskazanej w pozwie w ogóle nie została podjęta, toteż nie można jej zaskarżyć. Analiza treści zaskarżonej uchwały w żadnej części zdaniem pozwanej nie wskazuje, iż w tym dniu dokonano wyboru E. O. na członka rady nadzorczej. Zgodnie bowiem z treścią § 1 uchwały dokonano wyboru czterech nowych członków : E. B., K. J., S. P. i M. K.. Z kolei w § 2 wskazano jedynie i potwierdzono skład 7 – osobowej rady nadzorczej łącznie z członkami wybranymi wcześniej. E. O. została wybrana na członka Rady Nadzorczej uchwałą (...) podjętą w dniu 18 czerwca 2014 r., a ponieważ ta uchwała nie została wyeliminowana z obrotu prawnego prawomocnym wyrokiem ani w żaden inny sposób przewidziany prawem, toteż uznać należy, że E. O. została pełnoprawnym członkiem Rady Nadzorczej pozwanej i była nim również w dniu podejmowania uchwały (...) tj. 28 września 2015 r. Pozwana odniosła się także do zarzutu nieważności opartego na treści art. 56 § 3 prawa spółdzielczego podnosząc, że naruszenie zakazu wyrażonego w tym artykule nie stanowi o nieważności wyboru, ale skutkuje ewentualnym uchyleniem uchwały. Zgodnie bowiem z art. 56 § 4 prawa spółdzielczego naruszenie zakazu konkurencji może uzasadniać zawieszenie członka rady, a następnie odwołanie go z rady. Skoro więc naruszenie zakazu z art. 56 § 3 pr. sp. nie stanowi o nieważności uchwały, żądanie pozwu powinno być oddalone. Pozwana nie zgodziła się także z oceną, że E. O. prowadzi działalność konkurencyjną względem spółdzielni. Wskazała przy tym, że od lat głównym rodzajem działalności prowadzonej przez pozwaną jest wynajem i dzierżawa obiektów wchodzących w skład majątku spółdzielni. Pozwana obecnie prowadzi tylko jeden punkt sprzedaży – sklep spożywczo przemysłowy położony w T. przy ulicy (...). To przychód z wynajmu i dzierżawy stanowi główny dochód i główny przedmiot działalności spółdzielni. Pozwana podkreśliła, że E. O. od wielu lat prowadzi sklep spożywczo – przemysłowy, a kandydatura na członka została zgłoszona gdy wspomniany w powództwie zakaz już obowiązywał. Działalność podstawowa prowadzona przez E. O. nie obejmuje terenów będących własnością spółdzielni, nie świadczyła ona tych usług na terenie spółdzielni ani nie składała ofert wobec spółdzielni związanych z prowadzoną działalnością.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa również w rozszerzonym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. O. od około 10 lat prowadzi w T. sklep spożywczo – przemysłowy. Sklep o podobnym asortymencie prowadzi także Gminna Spółdzielnia (...) w B. z siedzibą w T..

(bezsporne, nadto: zeznania świadka L. C. – k. 143v, S. T. – k. 143v – 144, powoda C. K. – k. 144 – 144v, powoda J. L. – k. 144v)

Uchwałą nr (...) podjętą przez Walne Zgromadzenie Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. dnia 18 czerwca 2014 r. wybrano E. O. na członka Rady Nadzorczej Spółdzielni.

(bezsporne, nadto dowód: treść uchwały nr (...) – k. 18)

Dnia 28 listopada 2014 r. Rada Nadzorcza spółdzielni podjęła uchwałę o zawieszeniu E. O. w prawach członka Rady Nadzorczej w oparciu o treść § 46 statutu.

(bezsporne)

W dniu 30 czerwca 2015 r. Walne Zgromadzenie Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. podjęło uchwałę nr (...) w sprawie uchylenia zawieszenia w pełnieniu czynności w Radzie Nadzorczej przez E. O.. Uchwałą tą Walne Zgromadzenie uchyliło uchwałę Rady Nadzorczej z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie zawieszenia E. O. w prawach członka Rady Nadzorczej.

(bezsporne, nadto uchwała Walnego Zgromadzenia nr (...) z dnia 30 czerwca 2015 r.)

Powództwo C. K. i J. L. o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) zostało prawomocnie oddalone.

(bezsporne, nadto: wyrok wraz z uzasadnieniem w sprawie (...) – k. 91 – 95v)

Na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. dnia 28 września 2015 r. podjęte zostały m.in. uchwały:

- (...) mocą której E. O. nie została odwołana z członkostwa w Radzie Nadzorczej i pozostała członkiem Rady;
- (...) w której stwierdzono, że do Rady Nadzorczej wybrano czterech nowych członków : E. B., K. J., S. P. i M. K., a cały skład Rady stanowią: E. O., A. K., J. Z., E. B., K. J., S. P. i M. K..

(bezsporne, nadto: uchwała nr (...) – k. 102, uchwała nr (...) – k. 16)

Sąd zważył co następuje:

Powództwa nie są zasadne.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że niezależnie od badania ustawowych przesłanek, oddaleniu podlegało żądanie uznania za nieważną lub uchylecia uchwały nr (...) z dnia 28 września 2015 r. w zakresie określonym w pozwie tj. w zakresie powołania E. O. do Rady Nadzorczej pozwanej spółdzielni. Uchwała nr (...) nie powoływała bowiem do Rady Nadzorczej E. O., brak więc było w uchwale treści, które sąd mógłby uchylić. Uchylenie § 1 skutkowałoby pozbawieniem członkostwa w R. E. B., K. J., S. P. i M. K., natomiast uchylenie § 2 nie zmieniałoby w zasadzie nic w składzie Rady Nadzorczej, gdyż paragraf ten stwierdzał jedynie skład (...) po wyborach zatwierdzonych w § 1.

Merytorycznemu rozważeniu podlegało więc jedynie żądanie uznania za nieważne uchwał nr (...) oraz (...).

Rozważając żądanie w zakresie uchwały nr (...), tj. wyboru E. O. na członka Rady Nadzorczej spółdzielni należało wziąć pod uwagę, jak to już wskazano w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 grudnia 2015 wydanego w sprawie (...), że stwierdzenie nieważności uchwały może nastąpić tylko w przypadku sprzeczności uchwały z ustawą.

Nie ulega wątpliwości, że art. 56 § 3 prawa spółdzielczego przewiduje iż członkowie zarządu i rady nie mogą zajmować się interesami konkurencyjnymi wobec spółdzielni, (...). Dalej ustawa przewiduje, że naruszenie zakazu konkurencji stanowi podstawę odwołania członka rady lub zarządu oraz powoduje inne skutki prawne przewidziane w odrębnych przepisach. § 4 przewiduje natomiast, że w wypadku naruszenia zakazu ustanowionego w § 3 rada może podjąć uchwałę o zawieszeniu członka tego organu w pełnieniu czynności. Statut określa termin zwołania posiedzenia organu, który dokonał wyboru zawieszzonego członka rady. Powyższy organ rozstrzyga o uchyleniu zawieszenia bądź odwołaniu zawieszzonego członka rady.

Powodowie żądając ustalenia nieważności ww uchwał powołali się na treść art. 42 § 2 prawa spółdzielczego, który stanowi, że uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna.

Treść orzeczenia w niniejszej sprawie była więc zdeterminowana uprzednim ustaleniem relacji w jakiej pozostają ze sobą wyżej powołane przepisy. Art. 42 § 2 wyraźnie przewiduje bowiem rygor nieważności, podczas gdy art. 56 § 3 i 4 opisuje tryb właściwy w przypadku naruszenia zakazu konkurencji.

Zarówno z ogólnej teorii prawa jak i z założenia o racjonalności ustawodawcy wynika, że w tym wypadku zastosowanie znajdzie art. 56 § 3 i 4, nie zachodzi natomiast nieważność wynikająca z art. 42 § 2 . Nie ulega wątpliwości, że o sytuacji sprzeczności uchwały z ustawą mówi zarówno jedna jak i druga norma, przy czym art. 56 § 3 i 4 stanowi o szczególnym, konkretnie określonym przypadku sprzeczności. Skoro więc art. 42 § 2 stanowi regułę ogólną a art. 56 § 3 i 4 szczególną, to pomiędzy normami zachodzi stosunek *lex specialis* do *lex generalis*. Ogólna reguła prawna stanowi w takiej sytuacji, że *lex specialis* derogat *legi generalis*, tj. norma szczególna uchyla ogólną.

Do tego samego wniosku prowadzi założenie racjonalności ustawodawcy – gdyby naruszenie zakazu konkurencji samo przez się powodowało nieważność uchwały o wyborze, zbędny byłby tryb przewidziany w art. 56 § 3 i 4 powodujący konieczność podjęcia uchwał o zawieszeniu czy też odwołaniu członka rady.

Jak wynika z powyższego – uchwała nr (...) z dnia 18 czerwca 2014 r. powołująca E. O. na członka Rady Nadzorczej pomimo prowadzonej przez nią działalności konkurencyjnej wobec spółdzielni, nie była dotknięta nieważnością, gdyż ustawodawca przewidział w tym wypadku inny skutek.

Tym bardziej nie można zarzucić nieważności uchwały nr (...), zgodnie z którą nie odwołano E. O. z funkcji członka Rady Nadzorczej. Skoro bowiem zgodnie z trybem przewidzianym przez ustawodawcę Walne Zgromadzenie uchwałą nr (...) z dnia 30 czerwca 2015 r. uchyliło uchwałę o zawieszeniu E. O. w Radzie Nadzorczej, która to możliwość wprost wynika z ustawy, osoba ta cały czas była członkiem Rady. Uchwała nr (...) potwierdziła jedynie w pewien sposób decyzję Walnego Zgromadzenia z 30 czerwca 2015 r. jak bowiem wynika z cytowanego już art. 56 § 4 prawa spółdzielczego w przypadku zawieszenia członka rady z uwagi na naruszenie zakazu konkurencji, Walne Zgromadzenie rozstrzyga o uchyleniu zawieszenia bądź o odwołaniu zawieszzonego członka rady. W sytuacji, gdy podjęcie decyzji ustawodawca wprost powierzył organowi, który dokonał wyboru członka rady, nie sposób twierdzić, że wybór ten, zgodny z treścią ustawy, jest z tą ustawą sprzeczny.

Konkludując – żadna z zaskarżonych uchwał nie może być uznana za nieważną z powodu sprzeczności z ustawą, gdyż w przypadku naruszenia zakazu konkurencji ustawodawca uchylił skutek nieważności zastępując go szczególnym trybem weryfikacji przez właściwy organ spółdzielni. Uchwała nr (...) z dnia 28 września 2015 r. nie podlega natomiast uchyleniu w zakresie żądanym w pozwie, gdyż nie zawiera treści, o której mowa w żądaniu.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 56 § 3 i 4 prawa spółdzielczego oraz art. 42 § 3 prawa spółdzielczego a contrario, należało orzec jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w wysokości 360 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł.

Na oryginale właściwy podpis.